

АЗИАТСКИТЕ ИМИГРАНТИ В РУМЪНИЯ И БЪЛГАРИЯ

Мануела МАНЛИХЕРОВА

Западна Европа представлява надежда за по-добър живот за много румънци, но и Румъния на свой ред се оказва Елдорадо за немалко китайци. Китайското присъствие се чувства още на международното летище „Отопени“. На разписанието за пристигащите самолети фигурират директни полети от Пекин и Шанхай. Първите китайски имигранти пристигат през 90-те години. Някои от тях дори са успели да се замогнат. Липсата на достатъчно румънска работна ръка стана причина за втора вълна от китайски имигранти, привлечени от средни заплати по 250 евро месечно или шест пъти повече отколкото в Китай.

В Букурещ работят десетина хиляди китайци и повечето от тях се занимават с търговия. В едно от предградията на румънската столица има пазар, който се казва „Червен дракон“. Това място е създадено преди 15 години от румънски бизнесмени, които още от самото начало работят с китайци. Търговията изглежда процъфтява, но като че ли прекалено в очите на данъчните служби, които често правят изненадващи проверки. В такъв момент всички метални щори и ролетки на магазинчетата се спускат. Няколкостотин метра по-нататък се издига чисто новият „Червен дракон“ и както изглежда там се отнасят с повече уважение към данъчните власти. Новият пазар всъщност представлява огромен търговски център на няколко нива, където се предлагат единствено китайски стоки. На втория етаж младата китайки Ли сервира на клиентите в заведение за бързо хранене. Ли е дошла при по-голямата си сестра, която живее в Румъния от 10 години. И двете са в Румъния, за да печелят пари. „Тъй като миналата година присъединяването на Румъния към ЕС вече бе ясно и положението на сестра ми бе добро, аз реших да дойда тук.“, споделя Ли. Румъния и Китай са доста различни, но на Ли животът в Румъния ѝ харесва. Според нея румънците са много отворени, много гостоприемни и топли, дори е успяла да завържи приятелства с румънци.

В близост до „Червен дракон“ се издигат и нови сгради и по строежите преобладават китайските работници. Това е добре дошло за предприемачите, тъй като милиони румънци са отишли на Запад, за да търсят по-високо платена работа. Интересът на китайците към Румъния не стихва. „Това е едва началото“, предрича Йънг

Уей, генерален директор на Чайна Губанг, единствената агенция за наемане на китайска работна ръка в Румъния. Според него текстилният сектор и строителството ще имат нужда от 200 000 работници.

Китайците са и сред най-новите имигранти в България. Изследване на китайските имигранти у нас показва, че китайците са на половина по-малко от мъжете. В процентно отношение това прави около 35 % жени срещу 65 % мъже. Семайните, които избират България, го правят в името на децата. В Китай държавата не позволява да имат повече от едно дете. Китайците, които идват в България, притежават някакви средства и предпочитат да започнат свой бизнес. За всички чужденци е по-лесно да останат у нас, ако открият и регистрират своя фирма. Издаването на разрешителни за работа на чужденци е сложна процедура. За миналата година Агенцията по заетостта е издала 29 разрешителни за работа на китайци. Точно затова те предпочитат да не са наемници, а работодатели. Китайците в България са известни с китайските ресторани, с малките магазинчета. Те предпочитат да откриват работни места и да наемат българи.

Най-много китайци могат да бъдат видени в София, в търговския комплекс „Илиянци“. Твърди се, че близките жилищни квартали „Толстой“ и „Свобода“ са на път да се превърнат в софийския China town. Брокерите регистрират интерес у китайците да купуват апартаменти в тези райони, но не могат да преценят дали го правят с цел да останат в България или това е продиктувано от инвеститорски интерес с оглед на европейското членство на България. Китайците са много мълчаливи, трудно говорят български. Научават толкова, колкото да разбираят. Обикновено разчитат на един или двама от тях с добри езикови познания да осъществяват комуникацията с административните служби, ако се наложи при лекарски преглед или при спор с пътната полиция. Известен в това отношение е д-р Дзиенфън Нин, който работи като лекар, но е търсен от своите сънародници по различни въпроси като преводач. Д-р Нин е един от малкото китайци лекари у нас, женен за българка. Той е председател на Съюза на китайците. Според него сънародниците му, които живеят в България, наброяват около 5000, противно на някои предположения, че китайската общност е близо 100 000. ■